

Landstingsstyrelsen

Yttrande över motion av Jan Bergvall m fl (v) om rehabilitering/kvalificerad medicinsk behandling av strålskadade barn från Vitryssland/Ukraina
(2 bilagor)

Hälsa- och sjukvårdsnämnden beslöt vid sitt sammanträde den 20 februari 2001

att avge följande yttrande:

”Motionärernas förslag innebär att insatser skulle bli aktuella från ett antal olika verksamheter inom länets sjukvård. Dessutom skulle viss personal från länets sjukvård engageras i aktiviteter i de aktuella länderna. Generellt kan sägas att denna typ av aktiviteter är att beteckna som biståndsverksamhet och att grundprincipen är att staten ansvarar för detta.

Landstinget har dock - såsom redan sker - möjlighet att under vissa förutsättningar engagera sig även i biståndsaktiviteter i internationella sammanhang. Sådana insatser baseras på speciell lagstiftning. Det är numera möjligt för kommuner och landsting att lämna internationell katastrofhjälp och annat bistånd och även att bedriva tjänsteexport. Vidare kan nämnas att regeringen i prop 2000/01:42 föreslår riksdagen att förenkla och ytterligare utveckla lagstiftningen för att göra den anpassad till dagens förhållanden.

I Vitryssland råder emellertid speciella politiska förhållanden, vilket lett fram till att Sverige/Sida på basis av en EU-resolution 1997 beslutat att inte prioritera biståndsinsatser där. Det statliga svenska stödet till Vitryssland har numera i huvudsak formen av stöd till olika demokratiseringsprojekt.

Förutom den principiella frågan om landstingets roll som biståndsgivare aktualiseras genom motionärernas förslag även ett antal andra frågor, som behöver klargöras. Det gäller främst innehållet i och arten av de rehabiliterings- och behandlingsinsatser som skulle vara aktuella samt finansieringen av åtgärderna.

Bedömningen av insatsernas innehåll och art har givetvis koppling till hur sjukvården är organiserad och vilka resurser, behandlingsmetoder etc som finns tillgängliga i de aktuella länderna. HSN-staben har ingen närmare kännedom om detta men på goda grunder kan antas att det aktuella läget i den vitryska och ukrainska sjukvården är sådant att det väl kunde motivera insatser. Detta behöver dock klargöras närmare. I samband därmed bör också givetvis prövas i vilken mån insatserna bör bestå av aktiviteter i dessa länder eller om det är lämpligare att de sker genom att personer i behov av rehabilitering och medicinsk behandling bereds tillfälle till detta i Sverige. Samverkan med redan engagerade frivilligorganisationer kan vara fruktbart och bör i så fall bedömas närmare.

I detta sammanhang bör nämnas att det uppenbarligen föreligger olika bedömningar när det gäller konsekvenserna av kärnkraftskatastrofen i Tjernobyl. Vissa rapporter hävdar att det saknas entydiga belägg för att cancerfrekvensen ökat till följd av kärnkraftsolyckan, åtminstone i den omfattning som gjorts gällande på basis av vissa tidigare studier.

När det gäller finansieringen av denna typ av insatser krävs att landstinget anvisar medel utöver den budget som disponeras av HSN och sjukvårdsområdena. Givetvis bör undersökas vilka möjligheter som kan finnas att utnyttja andra finansieringskällor, bl a statligt stöd, exempelvis genom Sida-Öst. Som framgått ovan har man dock anledning räkna med att den statliga inställningen är restriktiv, särskilt när det gäller Vitryssland.

För att genomföra insatser av det slag motionärerna föreslår, krävs vidare att personal med den specifika kompetens, som erfordras, finns att tillgå. Denna fråga berör i första hand produktionsområdena och sjukhusen.

Det är inte möjligt att inom ramen för ett motionssvar mer än peka på de frågor och problem som aktualiseras. De viktigaste har berörts i det föregående. För att landstinget ska kunna ta definitiv ställning till motionärernas förslag är det viktigt att frågan utreds mera noggrant inför en samlad bedömning. Om landstinget har ambitionen att gå vidare i linje med det förslag motionärerna framlagt, bör uppdrag ges, förslagsvis till Stockholm Care AB, att genomföra en sådan utredning.”

Örjan Sundqvist
Sekreterare

Bilagor

1. Protokollsutdrag 2001-01-20, § 11
2. Tjänsteutlåtande 2001-02-05